

(10/570) İstanbul Milletvekili Çetin Soysal ve 27 milletvekilinin, sokakta yaşayan çocuklar sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

10 Ocak 2010 tarihinde, İstanbul'da, 5 yaşındaki Bedrettin Karaduman ölmek üzereyken bulunmuştur. Vücudunda işkencenin derin izlerini taşıyan küçük çocuk hemen hastaneye kaldırılmıştır.

Daha sonra başlatılan soruşturma süreci ile küçük çocuğun dilencilik yaptığı, başka çocuklardan oluşan dilenci çeteleri tarafından bu hâle getirildiği ifade edilmiştir. İstanbul gibi bir metropolde, 5 yaşındaki bir çocuğun yaşam koşulları ve gördüğü işkencenin yaşadığımız çağ ile örtüşen bir durum olmadığı ortadadır.

10 Ocak'ta İstanbul'da yaşanan bu olay küçük yaşlarda çalıştırılan veya dilendirilen çocukların içler acısı hâlini ortaya koymaktadır. Bu dramatik durum, insanın insanca yaşayabileceği toplumsal dokunun Türkiye'de oluşmadığını göstermektedir. Küçük Bedrettin'in gördüğü işkence, 21. yüzyılda bir utanç tablosudur. Bunun gibi pek çok örneğin olduğu bilinmektedir. Sokaklarda dilenen, hemen hemen her trafik ışığında mendil, kalem satmak için uğraşan sokak çocukları toplumun her kesiminden insanın karşılaştığı manzaralardır. Sokaklarda büyük bir sefalet içinde, işkence ve dayakla korkutulmuş dilenmeye zorlanan çocuklara sahip çıkılması sosyal devlet olmanın getirdiği bir zorunluluktur. Toplumsal eşitliğin ve adaletin sağlanabilmesi için bu çocukların sağlıklı bir ortamda büyümesi, her çocuk gibi eğitim görmesi kendi yaşamlarını idame ettirebilecek duruma gelmeleri için uygun koşulların sağlanması gerekmektedir. İşsizlik nedeniyle yaşanan ekonomik sıkıntılar, insanları göçe zorlamıştır. Yaşanan toplumsal değişimler, zaten ekonomik sıkıntılar yaşayan aileleri daha da büyük çıkmazların içine itmiştir.

Oluşan bu olumsuzluklar zinciri içinde, çocuklar korkutulmuş, aileleri ya da etraflarındaki kişilerce çalışmaya, para kazanmaya zorlanmaktadır. Büyük metropollerde çok daha yoğun bir şekilde yaşanan bu sorunun çözülmemesi, zaman içinde daha da büyüyen önemli bir sosyal ve toplumsal sorun haline gelmesi sonucunu doğuracaktır. Küçük yaşlarda korkutulmuş dilendirilen, satıcılık yapan bu çocukların mutlaka sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınması gerekir. Aksi takdirde zaman geçtikçe çok daha olumsuz tablolarla karşılaşılacaktır. Ailelerinin geçimine katkı sağlamak için küçücük yaşta sokaklara çıkarılan çocuklar, sokaklarda hak etmedikleri ve bir çocuğun altından kalkamayacağı davranış ve tehlikelerle karşı karşıya kalmaktadır.

Tüm bunların engellenmesi, sosyal hizmetlerin güçlendirilmesi, toplumsal bilgilendirme çalışmalarının etkili bir şekilde yapılması gerekmektedir. Tüm bunlar sosyal güvenlik şemsiyesi altında yapılmalıdır. Sivil toplum kuruluşlarının toplumsal bilgilendirme konusunda daha etkin bir şekilde rol alması için desteklenmesi gerekmektedir.

Sorumluluğu altında olan çocuklarını istismar eden ailelerin çocuklarının mutlaka koruma altına alınması gerekmektedir. Korunmaya muhtaç çocuklarla ilgili olarak yapılan düzenlemelerin pratikte uygulanmasında ortaya çıkan eksikliklerin nelerden kaynaklandığı tespit edilmelidir. Belli yaşta çocukların okula gönderilmemesi halinde, nüfus kayıtlarından takiple bu çocuklara ulaşılması ve çocukların içinde buldukları durum tespit edilebilir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde belirlenen temel ilkeler çerçevesinde uygulamada ortaya çıkan aksamaların tespiti için daha aktif çalışmaların yapılması gerekmektedir. Toplumda tüm çocuklar için var olan riskler tespit edilebilir risklerdir. Bu riskleri önceden tespit etmek ve uygun tedbirleri almak noktasında devlet üzerine düşen görevi yerine getirmelidir.

Çocuğun korunma ihtiyacının aile ve aile tipi bakımı teşvik edecek hizmetler aracılığıyla sunulması gerekir.

Çocuk Esirgeme Kurumu'nun korunmaya muhtaç çocukların tespitinde aktif olarak görev alması gerekmektedir. Çocuk Esirgeme Kurumu uzmanlarının belirli yerlerde bulunan çocukları tespit ederek onlara yardımcı olması, doğrudan çözümlü kolaylaştıran bir yöntemdir.

Sokaklarda yaşayan korunmaya muhtaç çocukların içinde buldukları durumun nedenleri ve sokak çocukları için alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.12.01.2010

1) Çetin Soysal	(İstanbul)
2) Mehmet Şevki Kulkuloğlu	(Kayseri)
3) Mehmet Sevigen	(İstanbul)
4) Sacid Yıldız	(İstanbul)
5) Canan Arıtman	(İzmir)
6) Necla Arat	(İstanbul)

- 7) Bihlun Tamaylıgil (İstanbul)
- 8) Birgen Keleş (İstanbul)
- 9) Fatma Nur Serter (İstanbul)
- 10) Nesrin Baytok (Ankara)
- 11) Tacidar Seyhan (Adana)
- 12) Atila Emek (Antalya)
- 13) Tekin Bingöl (Ankara)
- 14) İsa Gök (Mersin)
- 15) Hulusi Güvel (Adana)
- 16) Abdulaziz Yazar (Hatay)
- 17) Kemal Demirel (Bursa)
- 18) Osman Kaptan (Antalya)
- 19) Gökhan Durgun (Hatay)
- 20) Rasim Çakır (Edirne)
- 21) Durdu Özbolat (Kahramanmaraş)
- 22) Ramazan Kerim Özkan (Burdur)
- 23) Mehmet Ali Özpolat (İstanbul)
- 24) Ali Rıza Ertemür (Denizli)
- 25) Mevlüt Coşkuner (Isparta)
- 26) Ali İhsan Köktürk (Zonguldak)
- 27) Turgut Dibek (Kırklareli)
- 28) Ahmet Küçük (Çanakkale)